INSPIRATION OG VÆRKTØJER

DE GODE SAMTALER MED TANDKLINIK-ASSISTENT-ELEVER

Det faglige Udvalg for Erhvervsuddannelsen
til Tandklinikassistent (FUTKA)

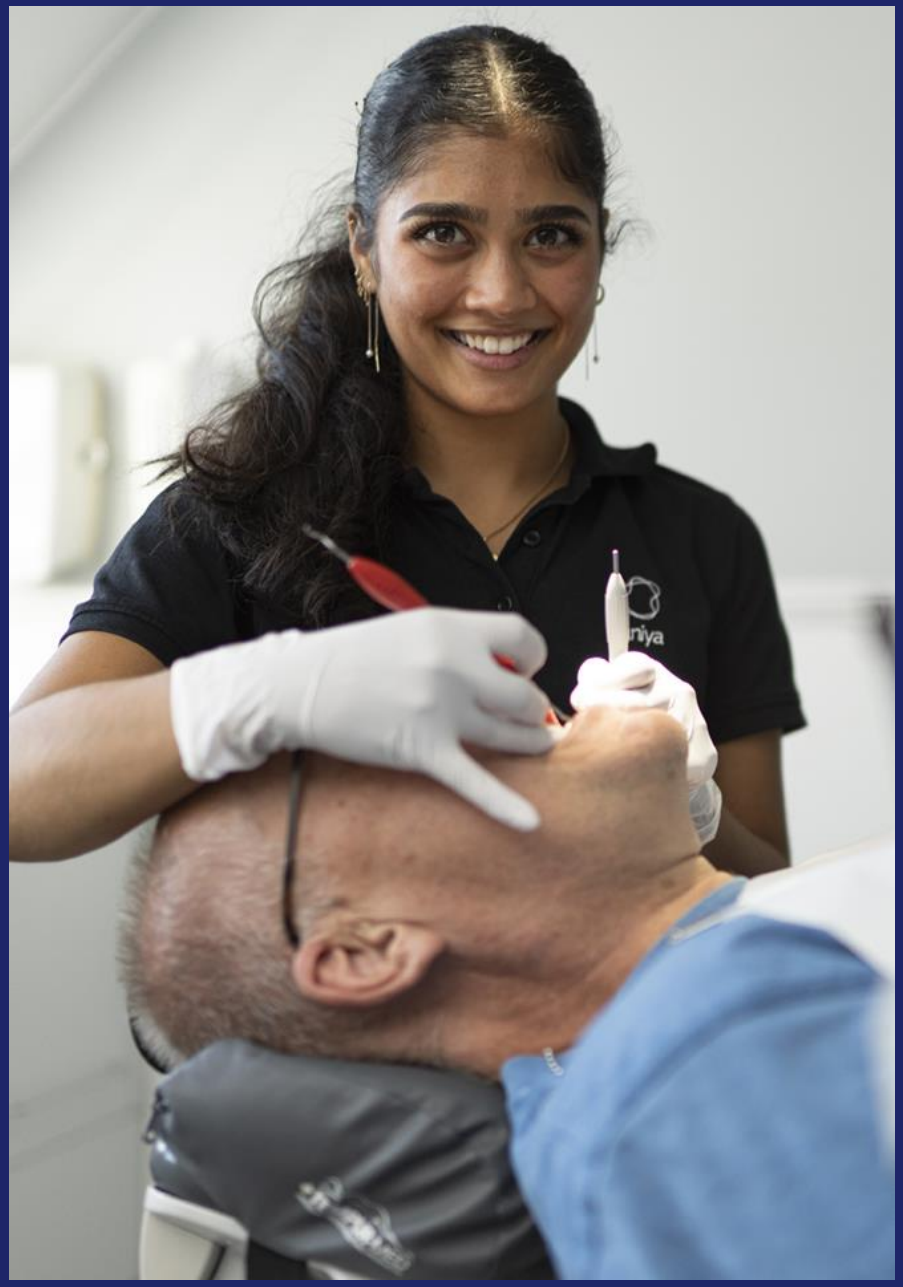

TANDKLINIKASSISTENT

HK PRIVAT

HK KOMMUNAL

Tandlæge Foreningen

KL

FASTE SAMTALER MED JERES ELEV STYRKER OPLÆRINGEN

Fast rytme giver tryghed

Mange klinikker oplever, at det skaber ro for eleven, når der er en fast rytme i samtalerne – fx 1 gang om måneden. Det hjælper eleven at vide, der er tid sat af til at tale om, hvordan det går.

Holder læringen i gang – hele vejen

Når eleven bliver mere selvstændig, kan fokus på læring komme til at glide i baggrunden. Regelmæssige samtaler hjælper med at holde fast i udviklingen. De giver rum til sparring og støtte – og til at justere undervejs, så I ved, hvor der er brug for mere oplæring, og hvor eleven allerede føler sig sikker.

Hvad oplever andre klinikker?

Tid til refleksion giver stor værdi...
"Vi sætter nogle timer af hver måned til "elevtid" – her har eleven mulighed for at fordybe sig og reflektere: Hvad har jeg lært? Hvad vil jeg gerne blive bedre til? Det giver rigtig gode samtaler igennem hele forløbet, der sætter retning for udviklingen."

Oplæringsansvarlig

Dedikeret tid til samtaler gør en forskel...
"Vi tager mange små snakke med eleverne – lige efter en behandling eller ved kaffemaskinen. Men det hjælper, når vi sætter os ned, har god tid og kan tale om, hvordan det egentlig går."

Klinikejer

SÅDAN SKABER I RAMMER FOR GODE ELEVSAMTALER...

Hvor ofte?
Mange klinikker vælger korte samtaler på ca. 30 minutter hver 3.-4. uge.

Hvorhenne?
Et sted med ro gør det lettere at tale uforstyrret. Samtalen kan også tages som en gåtur – hvis ikke der er noget tungt eller vigtigt på bordet. Noter kan være et godt udgangspunkt.

Hvordan?
Eleven kan med fordel skrive lidt ned på forhånd – fx hvad de har lært, hvad der har været svært, eller hvor de ønsker sparring. Samtalehjulet på de næste sider kan bruges som inspiration.

Hvem?
De faste samtaler holdes typisk med elevens kontaktperson i hverdagen – den oplærings-ansvarlige. Det er personen, der har ansvaret for at planlægge og følge op på oplæringen og koordinere med kolleger undervejs. Denne rolle kan sagtens deles eller skifte undervejs, så eleven møder flere oplæringsansvarlige gennem forløbet.

TIP

Lav en oplæringsplan – og brug den aktivt

Skab overblik fra start: Hvad skal eleven lære hvornår – og hvem har ansvaret?

Brug fx den vejledende plan og tilpas den til jeres hverdag. Involver både tandklinik-assistenter og tandlæger og brug planen løbende til at justere og følge op.
Det giver struktur og fælles retning.

SAMTALEHJUL – EN ENKEL RAMME FOR GODE ELEVSAMTALER

Hvad er samtalehjulene?

Enkle værktøjer med temaer og spørgsmål, der giver inspiration til samtaler. Hjulene hjælper jer med at komme godt omkring – og samtidig holde fokus på det, der er vigtigst lige nu.

Hvordan kan de bruges?

Der findes to versioner af samtalehjulet – ét til eleven og ét til den oplæringsansvarlige. Se hjulet som et katalog af spørgsmål og vælg dem, der passer bedst til der, hvor I er lige nu.

#1

TIL ELEVERNE – hjælper eleverne med at forberede sig og sætte ord på det, de oplever og lærer.

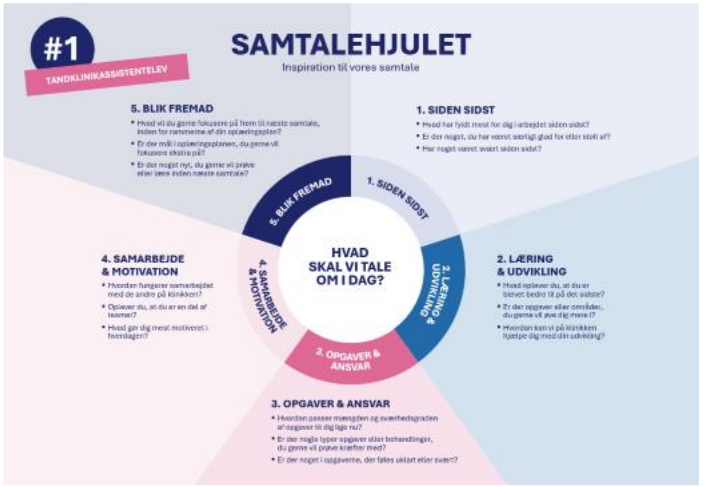

#2

TIL OPLÆRINGSANSVARLIGE – tilbyder de oplæringsansvarlige forslag til spørgsmål og sparring, så de kan støtte elevens udvikling bedst muligt.

#1

TANDKLINIKASSISTENTELEV

SAMTALEHJULET

Inspiration til vores samtale

1. SIDEN SIDST

- Hvad har fyldt mest for dig i arbejdet siden sidst?
- Er der noget, du har været særligt glad for eller stolt af?
- Har noget været svært siden sidst?

2. LÆRING & UDVIKLING

- Hvad oplever du, at du er blevet bedre til på det sidste?
- Er der opgaver eller områder, du gerne vil øve dig mere i?
- Hvordan kan vi på klinikken hjælpe dig med din udvikling?

3. OPGAVER & ANSVAR

- Hvordan passer mængden og sværhedsgraden af opgaver til dig lige nu?
- Er der nogle typer opgaver eller behandlinger, du gerne vil prøve kræfter med?
- Er der noget i opgaverne, der føles uklart eller svært?

4. SAMARBEJDE & MOTIVATION

- Hvordan fungerer samarbejdet med de andre på klinikken?
- Oplever du, at du er en del af teamet?
- Hvad gør dig mest motiveret i hverdagen?

5. BLIK FREMAD

- Hvad vil du gerne fokusere på frem til næste samtale, inden for rammerne af din oplæringsplan?
- Er der mål i oplæringsplanen, du gerne vil fokusere ekstra på?
- Er der noget nyt, du gerne vil prøve eller lære inden næste samtale?

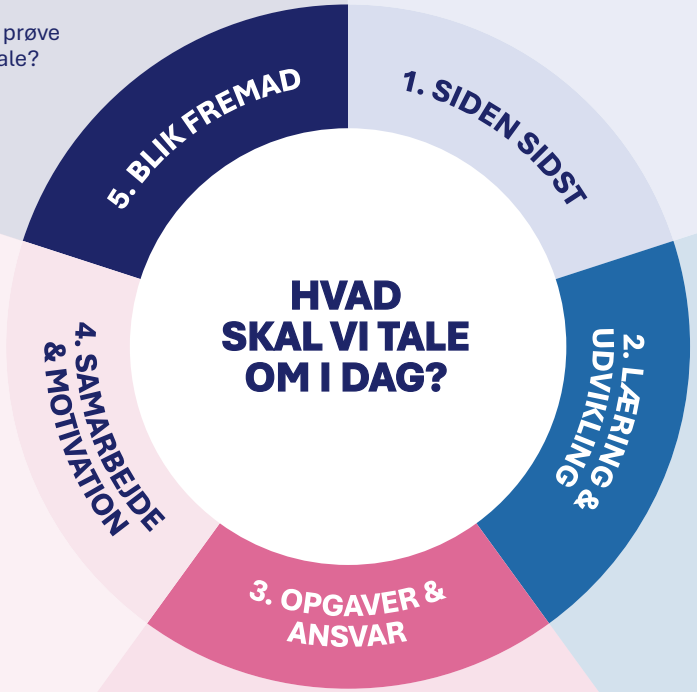

#2

OPLÆRINGSANSVARLIG

SAMTALEHJULET

Inspiration til vores samtale

5. BLIK FREMAD

- Hvilke konkrete mål kan eleven arbejde med frem mod næste samtale?
- Er der noget, du kan gøre mere af for at hjælpe eleven godt videre?

1. SIDEN SIDST

- Hvad har du lagt mærke til hos eleven siden sidst – noget der er gået særligt godt, eller noget der har været svært?
- Hvordan har eleven bidraget positivt til klinikken siden sidst?

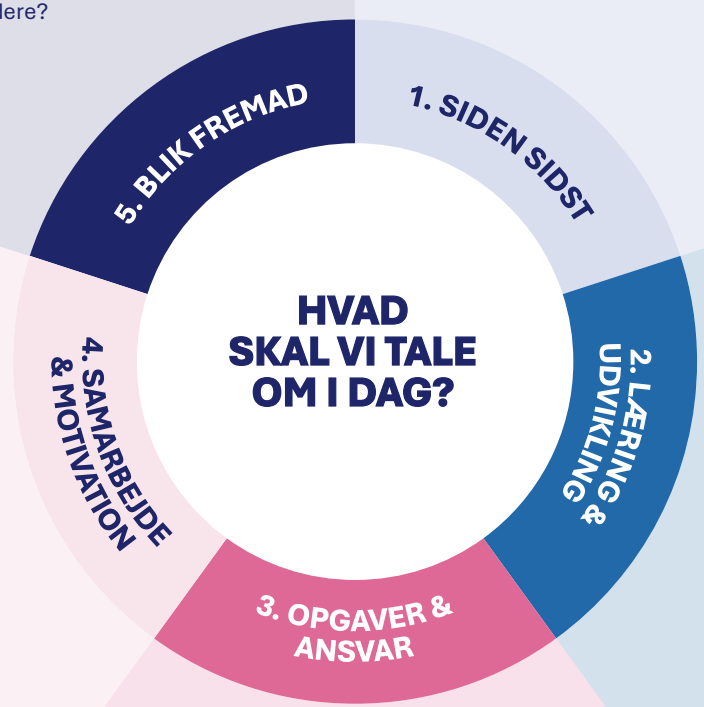

4. SAMARBEJDE & MOTIVATION

- Hvordan oplever du, at eleven fungerer sammen med kollegerne?
- Hvad oplever du, der motiverer eleven mest i hverdagen?
- Er der noget, du kan gøre for at skabe gode rammer eller støtte eleven bedre?

2. LÆRING & UDVIKLING

- Hvilke opgaver synes du, eleven løser godt?
- Hvor ser du, at eleven kan øve sig mere eller få nye udfordringer?

3. OPGAVER & ANSVAR

- Passer opgaverne til, hvor eleven er lige nu i sin oplæring?
- Er der opgaver, du med fordel kan inddrage eleven mere i?

SAMTALEHJULET

– udfyldes sammen med eleven

Brug skemaet som støtte til jeres samtale. Vælg de punkter, der giver mest mening for jer og noter aftaler og fokuspunkter undervejs.
Se også på samtalehjulet, hvis I vil have flere spørgsmål til inspiration

1. SIDEN SIDST	2. LÆRING & UDVIKLING	3. OPGAVER & ANSVAR
Hvad er gået godt siden sidst? Er der noget, der har været svært? *Noter:*	Hvad oplever du, at du er blevet bedre til? Er der noget, du gerne vil øve dig mere på? *Noter:*	Hvordan passer mængden og sværhedsgraden af opgaver? Er der opgaver, du kunne tænke dig at blive mere inddraget i? *Noter:*
4. SAMARBEJDE & MOTIVATION	**5. BLIK FREMAD**	**AFSLUTNING & AFTALER**
Hvordan fungerer samarbejdet i teamet? Hvad giver dig mest energi og motivation i hverdagen? *Noter:*	Hvad vil du gerne have mere fokus på frem til næste samtale? Hvilken støtte har du brug for, så det lykkes? *Noter:*	Hvad aftaler vi frem mod næste gang? *Noter:*

Dato for næste samtale:

GØR FEEDBACK TIL EN NATURLIG DEL AF OPLÆRINGEN

Når feedback gives på en god måde, kan den både styrke elevens faglige udvikling og skabe et bedre samarbejde. Her er nogle principper, der kan hjælpe jer på vej.

Kerneprincipper

VÆR KONKRET – Feedback bliver mest brugbar, når den tager udgangspunkt i noget helt konkret, du har lagt mærke til. Brug små eksempler fra hverdagen, så eleven tydeligt kan forstå, hvad du mener.

PEG FREMAD – Fortæl, hvad eleven kan prøve eller gøre anderledes næste gang. På den måde bliver feedbacken et springbræt til udvikling – i stedet for kun en påpegning af det, der kan forbedres.

OPBYGGENDE FEEDBACK – Når I fremhæver det, eleven gør godt, hjælper det eleven til at forstå, hvad der fungerer. På den måde kan positiv, opbyggende feedback styrke både samarbejdet og elevens udviklingsforløb.

SKAB TRYGHED – Feedback virker bedst, når eleven føler sig tryg. Husk at give plads til ros for indsatsen – og til, at eleven selv kan fortælle, hvordan de oplever tingene.

TIP

God feedback er en dialog

Feedback er ikke envejskommunikation – det handler om at skabe en åben samtale. Invitér også eleven til at give feedback på, hvordan I som klinik kan støtte deres udvikling bedst muligt.

TIP

Ønsker du feedback som oplæringsansvarlig?

Hvis du ønsker, at feedbacken skal være en dialog, hvor du også får input og styrker jeres samarbejde, kan du fx spørge eleven om:

Hvad fungerer godt for dig i vores samarbejde?

Hvad kan jeg gøre for at vejlede og støtte dig endnu bedre?

Hvordan oplever du de rammer, jeg skaber for dig?

Er der noget, jeg kan gøre mere af for at hjælpe dig videre i din udvikling?

EKSTRA VÆRKTØJER OG SMÅ GREB

Her finder I små greb, som kan gøre det lettere at starte en samtale, få elevens tanker frem eller sætte en ramme for feedback og refleksion.

FEEDBACKSTARTER

Stop/start/fortsæt

Et enkelt spørgsmål, der kan være udgangspunkt for en samtale med konkret feedback. Når I taler om, hvad der skal fortsætte, hvad I skal prøve af, og hvad I måske skal stoppe med, bliver det tydeligt for begge, hvad der fungerer godt, og hvad der kan justeres.

Mulig indgang:
"Jeg er nysgerrig på, hvordan vi kan gøre oplæringen endnu bedre. Er der noget, vi skal fortsætte med? Noget vi skal begynde på? Eller noget, vi skal holde op med?"

SAMTALESTARTER

Skala-spørgsmål

En skala kan være en enkel måde at åbne samtalen.

Eksempler:
- Hvordan oplever du, at du udvikler dig for tiden?
- Hvordan går samarbejdet i klinikken for tiden?
- Hvor tryg følger du dig ved dine faglige opgaver for tiden?

REFLEKSIONSSTARTER

Løbende samtaler med andre kollegaer

Små snakke med andre kolleger kan styrke elevens læring i hverdagen. Det kan fx være med en buddy, hvis eleven har sådan en.

På den måde kan eleven vende tanker fra samtalehjulet eller høre, hvordan andre oplever tingene.

Det giver flere veje til sparring og kan gøre det nemmere for eleven at sætte ord på tingene i jeres faste samtaler.

DEN GODE START...

Når nye tandklinikassistentelever begynder, kan udgangspunktet være meget forskelligt. Her er et par tips, erfaringer og gode råd til, hvordan man kommer bedst fra start i et oplæringsforløb.

Det hjælper at fortælle om kulturen...
”Man skal lige vænne sig til tonen – men det hjalp, at de sagde: ’Hvis vi lyder lidt hurtige, så er det ikke dig, der gør noget forkert.’"

Elev

Eleven behøver ikke kunne alt fra start...
"De andre snakkede om tænder med numre, og jeg vidste ikke, hvad der var hvad. Jeg tænkte bare: ”Åh nej, det burde jeg måske vide?”

Mesterlærerelev

Forskelligt tempo gør en forskel...
"Min makker havde været på grundforløb og kunne en masse. Jeg følte mig lidt bagud, men heldigvis tog de det stille og roligt med mig.”

Mesterlærerelev

TIP

Gør det usagte synligt

Elever kender ikke altid de uskrevne regler på en klinik. Det gør en stor forskel, når I siger ting højt: Hvordan spørger man om hjælp? Hvornår har man gjort det godt? Hvorfor taler vi til tider kort, direkte og præget af bydeform – fx “ræk mig”? Hvordan samarbejder vi – og hvad gør vi med fx frokost og kaffemaskine?

Det skaber ro, når der er tydelighed.

TIP

Lav en forventnings-afstemning fra start

Sig tydeligt, at der er meget, eleven ikke forventes at vide i begyndelsen – fx navne på tænder, faglige udtryk, eller hvordan en klinik fungerer. Det vigtigste er, at eleven er nysgerrig og tør kaste sig ud i det – så vil klinikken lære eleven, det øvrige de skal vide. Det er afgørende med tid til læring og tryghed ved at stille spørgsmål.

ROLLER OG ANSVAR – HVEM GØR HVAD OMKRING ELEVEN?

Flere roller – ét fælles ansvar

Når en elev starter på klinikken, har hun/han brug for støtte på flere måder – både de mere formelle rammer og den uformelle hjælp i hverdagen.

På små klinikker er det ofte de samme personer, der varetager flere roller, mens større klinikker kan dele ansvaret ud på flere.

Det vigtigste er, at der er én, som holder overblikket over elevens oplæring – og at eleven samtidig har nogen tæt på, de kan læne sig op ad i dagligdagen.

KLINIKANSVARLIG

Sikrer elevens trivsel og udvikling og har blikket rettet mod helheden. Sætter retning for oplæringen og er med til at skabe rammerne, som alle kan arbejde ud fra.

OPLÆRINGSANSVARLIG(E)

Er elevens faste kontaktperson i hverdagen. Planlægger oplæringen, koordinerer med kolleger og følger op med eleven. Rollen kan sagtens deles eller skifte undervejs, så eleven møder flere oplæringsansvarlige gennem forløbet.

BUDDY

En uformel støtte i hverdagen – én at spørge og dele stort og småt med. Fx en tidligere elev, der bliver en slags daglig sparringspartner, som eleven kan spejle sig i.

ØVRIGE KOLLEGAER

Alle på klinikken spiller en rolle i oplæringen. Ved at dele ud af deres erfaring og faglighed giver de eleven indblik i forskellige opgaver og arbejdsformer – og bidrager til, at oplæringen bliver bred og varieret.

TANDKLINIKASSISTENT

HK PRIVAT

HK KOMMUNAL

TANDLÆGE FORENINGEN

KL

Mere om god oplæring?

Scan QR-koden og find mere inspiration til god oplæring – fx et katalog med oplæringsaktiviteter og materialer I kan printe og bruge i hverdagen.